panton
11 0430 G

NÁRODNÍ UMĚLEC

Ladislav Černý

„Studuji raději současné, než staré autory, jelikož zde mám větší možnost tvořivosti. Musím doznati, že jsem se studováním moderní hudby nejvíce naučil a sluch vytříbil. Většinu děl současných autorů, která jsem nastudoval a kterými jsem se pracně prokousal, mám rád, i když jsem eventuálně zprvu k některým zaujal příkré stanovisko. Přesto, že se některá z nich publiku nelíbí, snažím se je obhájit a nejraději bych je hrál tak často, až by se každému zalíbila. Snad je v tom i kus ctižádosti".

Ladislav Černý v anketě Rytmu, č. 8. r. 1944

Strana 1

Jan Nepomuk Hummel: SONÁTA ES DUR P VIOLU A KLAVÍR - Allegro moderato - Ada - Rondo con moto.

Strana 2

Max Reger: SONÁTA G MOLL PRO SÓLOVC VIOLU, op. 31 - Molto sostenuto - Vivac Andante sostenuto - Molto vivace.

Jan Tausinger: DUETTI COMPATIBILI na seň švédského básníka Erica Lundgreena.

Jarmila Kozderková - klavír
Brigita Šulcová - soprán

Seznámili se r. 1922 v Donaueschingen, kde Pražské kvarteto spolu s Amar-Hindemithovým účinkovalo na koncertech festivalu. Odtud se datuje vztah obou umělců, potvrzený věnováním Sonáty op. 25, č. 1, P. Hindemitha L. Černému.

„Přátelství těchto dvou umělců bylo stálé a je-li dnes někdo na světě, koho lze považovat za konečnou autoritu ve věci Hindemithovy hudby, pak je to Ladislav Černý".

American String Teacher, 1967

Obrovský dub stojí v Praze

American String Teacher, 19

Narozen 1891 v Plzni. V roce 1920 založil s bratry R. a L. Zikou soubor, proslavený od roku 1929 j jménem Pražské kvarteto. Do roku 1966 uskutečnilo 1381 koncertů doma i v zahraničí (zájezdy po c Evropě, do Ameriky, na Island). Účinkovalo celkem v 11 složeních (působili zde i Dr. A. Plocek, B. Novot J. Suk, J. Šimandl, I. Večtomov). Historická data: Účast na festivalech soudobé hudby v Donaueschin r. 1922 a 1924, světová premiéra I. smyčcového kvartetu Leoše Janáčka na festivalu v Benátkách r. 19 Repertoár souboru tvořila převážně díla soudobá, jejichž uváděním zasahují do klidné hladiny konce ního života. Osobnost Černého doplňuje dráha pedagogická — od roku 1940 vyučuje na pražské konz vatoři, od roku 1946 na AMU jako profesor violy a komorní hry. Množství jeho žáků úspěšně působí do i v zahraničí. Po roce 1945 vyvíjí Černý zvýšenou sólistickou činnost, je průkopníkem koncertní viol hry (uvádí i přepisy skladeb pro housle, jako Janáčkovu a Franckovu Sonátu). Provádí novinky na k certech Svazu čsl. skladatelů, natáčí na gramofonové desky a pro účely rozhlasu, hraje na recitalo a mnoha kulturně významných programech. Za celoživotní umělecké zásluhy je jmenován 8. 9. 1955 sloužilým a 17. 12. 1971 národním umělcem.

VÝBĚR REPERTOÁRU:

H. Berlioz: Harold v Itálii
E. Bloch: Suita pro violu a klavír
P. Bořkovec: Sonáta pro sólovou violu
B. Britten: La Chrimae
O. Flosman: Jesenická suita
W. Fortner: Concertino pro violu
J. Feld: Sonáta pro violu a klavír
A. Honegger: Sonáta pro violu a klavír
P. Hindemith: Sonáta op. 11, č. 4 — Sonata op. 25, č. 1 — Koncert pro violu a orchestr — Smuteční hudba
J. Jaroch: Sonáta fantasia pro violu
J. Kalaš: Koncert pro violu a orchestr
K. B. Jirák: Sonáta pro violu a klavír — Smuteční hudba
J. Matěj: Rhapsodie pro violu a orchestr
J. Matys: Sonáta pro violu a klavír
J. Vrána: Poselství Ninive
A. Provazník: Fantasie pro violu a orchestr
J. Tausinger: Partita pro violu a kl — Concertino meditazione pro viol komorní orchestr

„V podání Pražského kvarteta převládá stále vnitřní napětí, vybroušené místy až jakoby na ostří meče, takže jejich hra, která však ve svém stylu je naprosto vyrovnaná, hoví zcela duchu moderní reprodukce".

Český deník, 4. 4. 1933 (O. F.)

„Neváhám prohlásiti, že toto kvarteto je naše nejlepší kvartetní sdružení vůbec. Není možno o něm říci, že opravňuje k velkým nadějím, nýbrž ono ty naděje již plní".

Dr. V. Helfert, Socialistické listy, 17. 10. 1923

„Zvítězili hned napoprvé jako sdružení překvapujících hodnot. Výkony jsou technicky dokonalé, i v jednotlivé souhře, mají silný vzlet, silné vnitřní rozkypění".

Dr. O. Šourek, Venkov, 25: 10. 1922

„V jejich podání bylo tolik věcného rozvážení a tolik muzikantského pochopení, že nová kvarteta přes svoji složitost a namnoze novou výrazovost vyzněla v neobyčejné zřetelnosti".

Dr. V. Vomáčka: Lidové noviny,

L. ČERNÝ a J. KOZDERKOVÁ

Skuteč, 12. 1. 46.

Mil' přátelé,

takovéli jsme tuto skladbu dopracovali
velmi krásně - věříme nyní
k bouřlivému potlesku neslechadů
dodatečně svůj velký dík
Vaš Černý

OČIMA KRITIKY:

„Spiritus rector sdružení je violist Černý, umělec na tento nástroj, jak je jen pořádku na celém světě. To o zdrojem mimořádných kvalit kvart on je ohněm, z něhož sálají plam nadšení".

M. Grünberg: Meister der Violine Berlín 1925

„Plně přesvědčila 2. věta smyčcov kvarteta (A. Háby) v podání Pražsk kvarteta. Byla tak prokázána existe čtvrttónové hudby, která není v roz s řádem trad ce, ale navazuje naň. to výlučná schválnost fanatika, ale právný projev hudebně umělecký".

České Slovo, 29. 5. 1935 (la)

„Rozborem dospěli bychom k zjiš že toto komorní sdružení je ovládá poháněno duchem protikladu. Violist Černý je strůjcem dynamických kon cí. Reakcí na ně vzněcují ostatní un svou klidnou hudebnost k výkonům jichž klasická linie je vytepána v vostí".

České Slovo, 23. 11. 1935 (la)

Nahráno v Dvořákově síni Domu umělců, Praha 1974
Hudební režie: Pavel Kühn
Zvuková režie: Ivan Pommer, Tomáš Zikmund
Převzaté snímky Čs. rozhlasu Praha — strana 2

Cover © Antonín Pípal 1974
Photos © Přiba Mrázová, Petr Novák, Slávek Ostrezí
Sleevenote © Dr. Olga Kittnarová-Jirovcová 1974

All rights of copying, broadcasting or public per mances are reserved Made in Czechoslovakia

Vydal Panton, Říční 12, Praha 1 - Malá Strana